

OBČINA POSTOJNA

Ljubljanska cesta 4, 6320 Postojna
Tel.: 05 / 7280 700, Faks: 05 / 7280 780
e-pošta: obcina@postojna.si
www.postojna.si

KULTURNI DOM SLAVINA

Predstavitev investicije in delovanja Kulturnega društva Slavina

Slavina je kot sedež nekdanje mogočne prafare skozi dolga stoletja predstavljala pomembno cerkveno-upravno in kulturno središče večjega dela Pivške kotline. Bogata zgodovinska tradicija se tudi danes odraža na intenzivnem kulturnem življenju, ki ga zlasti poganja, v zadnjih letih zelo aktivno, Kulturno društvo Slavina.

Kulturno življenje v Slavini je svoj višek doseglo v letih pred prvo svetovno vojno, po njej pa je najprej zaradi fašizma in potem komunizma, precej zamrlo. V zadnjih desetih letih se je, zlasti po zaslugi leta 1992 ustanovljenega Kulturnega društva Slavina, kulturno življenje v Slavini dvignilo na zavidljiv nivo.

V Kulturnem društvu je začel najprej delovati Moški pevski zbor, ki je v nekaj letih postal eden pomembnejših primorskih moških zborov. Aktivna je bila tudi domoznanska sekcija, ki ji je uspelo prirediti nekaj odmevnih razstav, predavanj in predstavitev knjig. Ob svoji deseti obletnici je društvo ponatisnilo knjigo Janeza Zabukovca »Slavina« iz leta 1910, Moški zbor pa je izdal svojo prvo zgoščenko. Pevskemu zboru so se pridružile nove sekcije: instrumentalna, pritrkovalska, vokalna,...

V lanskem letu smo se v Slavini spomnili posebne obletnice - minilo je 150 let, kar je na Krajskem morila strašna epidemija kolere, ki je zlasti hudo pustošila na Pivki, saj je tisto poletje samo v tedanji slavinski fari terjala 347 žrtev. Spomin na to epidemijo je v Slavini še vedno živ, zlasti zaradi zaobljubljenega praznika, ki ga praznujemo na god Marije Snežne, 5. avgusta. Ob tej obletnici je Kulturno društvo Slavina izdalo SLAVINSKI ZBORNIK, v katerem so različni avtorji obdelali posamezna področja iz naravoslovja, zgodovine in etnologije naših krajev. Prispevke za Zbornik so pripravili uveljavljeni avtorji, ki delajo in ustvarjajo v institucijah kot npr.: Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU - Inštitut za raziskovanje krasa, Primorska univerza, ZRS Koper; Zavod za varstvo kulturne dediščine; Filozofska fakulteta, Fakulteta za arhitekturo, Teološka fakulteta, Etnografski muzej, Notranjski muzej Postojna, Zavod za gozdove Slovenije,...

Letos Slavina dodaja novo pridobitev na področju kulture. Na osrednji občinski prireditvi v počastitev petnajste obletnice samostojnosti Republike Slovenije bodo namenu predani prenovljeni prostori v Kulturnem domu Slavini.

Kulturni dom v Slavini je v poslopju stare osnovne šole. Poslopje, ki je za vaško okolje kar nekoliko preveč mogočno sta rojstni vasi podarila dva znamenita rojaka: Josip Gorup pl. Slavinjski in Franc Kalister. Z gradnjo šole so začeli leta 1888, ob 40. obletnici vladanja

cesarja Franca Jožefa I., dokončali pa so jo leta 1891, ko so šolo slovesno blagoslovili in izročili svojemu namenu. V šoli je pouk potekal do leta 1964, ko je bila šola v Slavini ukinjena in prenesena na Prestranek. Ves čas delovanja šole, z izjemo obdobja italijanske okupacije, je šolsko poslopje tudi središče bogatega kulturnega življenja, ki je pomembno zaznamovalo Slavino in tudi širšo okolico. Po ukinitvi šole je bilo šolsko poslopje preurejeno v socialna stanovanja in je žalostno propadalo. Pred osmimi leti pa je Stanovanjski sklad Občine Postojna objekt oddal v najem Kulturnemu društvu Slavina, da bi vsaj nekoliko omilili veliko potrebo po prostorih za kulturne dejavnosti.

V letu 1999 so vaščani in člani Kulturnega društva Slavina pričeli z investicijskimi vzdrževalnimi deli v pritličju obstoječega kulturnega doma. Začetna dela so potekala z lastnim prostovoljnim delom. Občini Postojna in Kulturnemu društvu Slavina je v nekaj letih obnoviti večji del objekta. Potrebno je posebej poudariti, da je v letošnjem letu Občina Postojna uspešno kandidirala na državnem razpisu in uspela pridobiti na Ministrstvu za kulturo vsa zaprosena sredstva in to v višini 1.042.000 SIT. Sredstva iz državnega naslova so znatno pripomogla pri izpeljavi zastavljenih načrtov.

Zagotovo pa je za največji delež pri obnovi zaslužno domače Kulturno društvo in požrtvovalno delo vaščanov, domačinov, ki so v dom vgradili neštete ure dela in lastne prispevke.

Obseg obnove objekta:

- obnovitvena dela del v notranjih prostorih v pritličju,
- zamenjava okna v pritličju,
- ureditev prednje strani pročelja stavbe,
- obnovitvena dela in ureditev večje dvorane v 1. nadstropju (obnova tlakov, ureditev električne napeljave, pleskarska dela,..),
- ureditev spremljevalnih prostorov,
- nabava pohištvene opreme,
- ureditev okolice;

Dela so bila izvršena skladno s zastavljenim terminskim planom.

Obnovljeni prostori služijo redni dejavnosti društva, s pridobitvijo urejene kulturne dvorane pa bo društvo lahko izvajalo širši program in raznovrstne dejavnosti.

Kulturna dvorana bo omogočila še intenzivnejše delovanje lokalnega kulturnega društva, omogočeni bodo nastopi domačega pevskega zborov in vokalne skupine, pobratenih zborov in skupin, predvsem pa bo omogočen tudi razvoj ostalih kulturnih dejavnosti, kot je npr. gledališka dejavnost, za katero se kaže veliko zanimanje. Z dvorano so kraji na pivškem pridobili pomemben kulturni prostor, ki bo lahko omogočal vsem starostnim strukturam pestre dejavnosti:

- druženje, kulturno udejstvovanje, vseživljenjsko učenje,
- delovanje vaške skupnosti in krajevne skupnosti Slavina,
- spremljajoče dejavnosti za dvig kakovosti življenja,
- prirejanje prireditev in drugih dogodkov gravitacijskega območja.

Objekt je oblikovan v skladu z arhitekturno dediščino območja. Gradbena obnovitvena dela so potekala pod strokovnim nadzorstvom, vse rešitve, tako zunanje kot notranje, pa so upoštevale merila funkcionalnosti, uporabne in estetske vrednosti. Tako v širšem prostoru

predstavlja objekt pozitivno dominantno v odnosu do sakralnega (je v neposredno bližini župnijske cerkve). Z obnovo so zagotovljeni prostori za druženje, izobraževanje, razne prireditve, za promocijo aktivnosti in ljudskih znanj z območja, delovanje društev in vaške skupnosti oziroma krajevne skupnosti, za promocijo naravnih vrednot in kulturne dediščine območja ter možnosti za občasno / stalno promocijo ponudb notranjske regije saj leži območje na stičišču dveh občin Postojna in Pivka in tako na območje gravitira več kot 10.000 prebivalcev. Prav tako objekt ni sam sebi namen saj je zasnovan tako, da omogoča v zgornjem nadstropju vrsto dejavnosti, kot so:

- prireditve ob praznikih in drugih priložnostih,
- predavanja, okrogle mize, srečanja,...
- vaje ljubiteljskih skupin,....

Objekt bo v svoji funkciji bistveno pripomogel k revitalizaciji in razpoznavnosti območja, tudi same dejavnosti v vaškem domu (predlog tudi za dom krajevne skupnosti) bodo omogočale, da ne bo vprašljivo njegovo nadaljnjo vzdrževanje, kar je pri tovrstnih investicijah ključnega pomena.

Kulturni dom v Slavini je v veliki meri povezan z imenom Josip Gorup (1836 – 1912). Bil je izjemen Slovenec in Notranjec, še posebno zato, ker je bil obenem izjemno uspešen podjetnik in hkrati velik dobrotnik. Poleg velikega doprinosa na področju gospodarstva in podjetništva, je imel izreden posluh za kulturo in izobraževanje. Veliko je daroval za gospodarski in prosvetni napredek tako rojstne vasi, kakor tudi širšega okolja. V Slavini je zgradil osnovno šolo, v kateri se je dolga leta izobraževal mladi rod. Stavba, ki jo je podaril domači vasi, je po preselitvi šolske dejavnosti v bližnji Prestranek, samevala, vendar danes ponovno dobiva novo podobo in dušo. Gorupovo najpomembnejše delo na prosvetnem področju pa je pomenil nakup zemljišča v Ljubljani, kjer je nastala dekliška šola in kasneje dekliški licej. To je pozneje podaril mestu. Kompleks stavb, ki ga danes poznamo pod imenom Mladika, zdaj uporablja slovensko zunanje ministrstvo.